

ارائه شده توسط:

سایت ترجمه فا

مرجع جدیدترین مقالات ترجمه شده

از نشریات معتبر

سرمایه فکری و تاثیر آن بر عملکرد مالی بانک‌ها: شواهد به دست آمده از

عربستان

چکیده:

این مقاله به بررسی عملکرد سرمایه فکری (IC) در بانک‌های عربی با کمک روش ضریب ارزش افزوده سرمایه فکری (VAIC) و ارزیابی تاثیر IC بر عملکرد مالی بانک‌ها، می‌پردازد. همچنین مولفه‌های IC که به عنوان شاخص‌های قدیمی موفقیت بانک‌ها محسوب می‌شوند نیز شناسایی شده‌اند. نتایج در تمام بانک‌ها طی سال 2008 تا 2010 نشان دادند که عملکرد IC در بانک‌های عربستان بسیار پایین بوده و ارتباط مثبتی با شاخص‌های عملکرد مالی بانک‌ها دارد. با این حال زمانی که VAIC را به چند مولفه تقسیم بندی کنیم، روابط میان آن‌ها و شاخص عملکرد مالی بانک، بسیار متنوع خواهد بود.

کلیدواژگان: عملکرد IC، شاخص‌های عملکرد مالی، بانک‌های پذیرفته شده در بورس عربستان

مقدمه:

بیا توجه به توسعه اقتصاد مبتنی بر دانش، منابع قدیمی مزیت رقابتی به دارایی‌های ملموسی که باعث ایجاد ارزش شرکت و حفظ مزیت رقابتی می‌شوند، به تدریج رو به کاهش‌اند. در اقتصاد کنونی، منابع سرمایه فکری IC نظیر سرمایه انسانی و روابط با مشتریان از مهم‌ترین شاخص‌های موفقیت در کسب و کار و مهم‌ترین عامل حفظ مزیت رقابتی و ارزش آفرینی برای شرکت‌ها قلمداد می‌شود. بر این اساس، توانایی ایجاد مزیت رقابتی و ارزش آفرینی بلند مدت به شدت به مدیریت موثر IC به جای دارایی‌های ملموس و مشهود بستگی دارد. بنابراین صنایع مبتنی بر دانشی نظیر صنعت مالی و بانک‌ها، به عنوان منبع اصلی این صنایع، در واقع جزء منابع غیر مشهود و فکری محسوب می‌شوند. بر اساس مطالعات آهوجا (2012)، یکی از کاربردهای مهم IC، دستیابی به موفقیت در بانکداری نسبت به سایر صنایع دیگر بوده و ارائه بهترین خدمات توسط یک بانک منوط به سرمایه‌گذاری در مولفه‌های IC نظیر منابع انسانی، برند سازی، سیستم‌ها و فرآیندها می‌باشد. گوه (2005) نیز بیان کرد، سرمایه فیزیکی، منبع بسیار مهمی برای فعالیت بانک‌ها بوده و آن همان سرمایه فکری

است که می تواند کیفیت خدمات ارائه شده به مشتریان را تعیین سازد. بنابراین بانک ها برای مدیریت هرچه بهتر IC نیاز به چنین سرمایه ای دارند.

این مقاله از VAIC توسعه یافته توسط پالیک برای اندازه گیری عملکرد IC در بانک های تجاری عربستان سعودی استفاده کرد. همچنین ما به بررسی تاثیر IC و مولفه های آن بر شاخص های عملکرد مالی بانک ها، یعنی نرخ بازده دارایی ROA و بازده حقوق صاحبان سهام ROE می پردازیم. نظام بانکداری عربستان همواره به دنبال تفکیک اقتصاد به بخش های غیر نفتی است. دارایی های ترکیبی عربستان، 1.60 تریلیون ریال در انتهای سال 2010 میلادی بوده که بزرگترین دارایی در میان کشورهای عرب بعد از عمارات محسوب می شود. بانکداری عربستان از ویژگی های پایدار و سودآور برخوردار بوده که به شدت توسط بانک مرکزی این کشور تحت کنترل قرار دارد. با این حال، بانکداری عربستان در محیط رقابتی در منطقه GCC شاهد تغییرات چشمگیری بوده است. در سال 2004، وزارت خزانه داری عربستان، موانعی را برای ورود بانک های خارجی با ایجاد شعبه های جدید و مجوزهایی برای این بانک ها و بانک های منطقه ای نظیر بانک داتشه، بانک خلیج بین المللی، HSBC، بانک ملی کویت، BNP، بانک ملی بحرین، JP مورگان چاز و بانک های بین المللی عمارات به منظور برآوردن الزامات منطقه ای و بین المللی که بخشی از شورای GCC و سازمان تجارت جهانی محسوب می شوند، اعمال کرد. در نتیجه، ایجاد و حفظ مزیت رقابتی پایدار در بانک های عربستان برای پیشی گرفتن از رقباء بسیار حائز اهمیت است. از این رو، منبع اصلی بانک ها، همان سرمایه فکری و ناملموس بوده که نقش مهمی در ارزش آفرینی، تعیین اثربخشی بانک ها و آنالیز نحوه مدیریت موثر بر منابع IC ایفا می کند.

این مقاله به بررسی و اندازه گیری عملکرد بانک های عربستان و افزایش مدیریت IC پرداخته است. ادبیات مربوط به IC می توانند نقش مهمی در ارزیابی عملکرد IC بانک های عربستان داشته باشند این مقاله بدین صورت طبقه بندی شده است: بخش 2: بیان ادبیات مربوط به موضوع و توسعه فرضیات. بخش 3: بحث و گفتگو در مورد روش انجام کار و گردآوری داده ها، بخش 4: نتایج و. بخش 5: نتیجه گیری.

2- مروری بر ادبیات و توسعه فرضیات:

سازمان توسعه و همکاری اقتصادی OECD، IC را یک ارزش اقتصادی با دو گروه از داراییس های ناملموس (شرکتی تعرف نمود: 1) سرمایه سازمانی و 2) سرمایه انسانی. و این تعریف با روش VAIC. استفاده شده در این

مقاله برای اندازه گیری IC همخوانی دارد. تعریف IC ارائه شده توسط OECD به طبقه بندی IC در دو گروه می پردازد: سرمایه انسانی HC و سرمایه نهادی SC. این نوع طبقه بندی IC با طبقه بندی محققانی نظیر مالون و ادوینسون همخوانی دارد. سایر محققان نیز، IC را در سه گروه طبقه بندی کردند: سرمایه انسانی، سرمایه ساختاری و سرمایه نسبی. سرمایه انسانی، به معنای دانش، شایستگی ها، تجارب و مهارت های کارکنانی بوده که سازمان را ترک می کنند. سرمایه ساختاری اشاره به دانشی که در یک شرکت بعد از ترک کارمندان باقی می ماند، دارد. این دانش عبارت است از: فرآیند تولید، فرآیند مدیریت بر سازمان، روتین های سازمانی، رویکردها، سیستم ها، فرهنگ و پایگاه داده، فناوری اطلاعاتی، روابط با مشتریان و وفاداری، عرضه کننده، برند شرکت، شهرت و R&D. تاکنون، هیچ شاخص معتبری برای اندازه گیری IC ارائه نشده است. سیوبی (2010) به بررسی روش های اندازه گیری IC و شناسایی 34 روش، پرداختند. در این بین، روش VAIC. بیشتر در ارزیابی IC استفاده شده است. با استفاده از روش VAIC. محققان به بررسی روابط بین عملکرد IC و عملکرد شرکت با کمک معیارهای حسابداری و بازار در اقتصاد نوظهور در بخش بانکداری و غیر بانکداری پرداخته اند.

مطابق با دیدگاه مبتنی بر منابع، شرکت دارای منابع متعددی بوده و زمانی این منابع سودمند خواهند بود که باعث تقویت مزیت رقابتی شرکت شوند. نظریه منابع به سرمایه فکری و مادی و سرمایه مالی به عنوان مکنای استراتژیک سازمان ها، اشاره دارد. شرکت ها قادر اند از طریق اکتساب، آشنایی و استفاده موثر از منابع استراتژیکی خود، به مزیت رقابتی و عملکرد مطلوبی دست یابند. به تازگی، نظریه IC ارائه شده توسط رید و همکاران، به جنبه های خاصی از نظریه منابع اشاره نمود. رید، لوبتاکین و سیروینسان بیان کردند که IC تنها منابع مزیت رقابتی و ارزش افزوده شرکت محسوب می شود زیرا تقلید از سرمایه فکری بسیار سخت بوده اگرچه سرمایه مادی یک منبع ژنتیکی بوده و به راحتی تقلید می شود و می توان آن را از بازارهای آزاد، خرید و فروش کرد. تنها IC است که می تواند به عنوان یک منبع استراتژیک و ارزش آفرین برای شرکت محسوب شود.

مطابق با نظریه IC توسعه یافته توسط رید و همکاران (2006)، که IC را یک دارایی استراتژیک محض شرکت ها دانسته و نقش مهمی در ایجاد مزیت رقابتی و حفظ آن می دانند، ما نیز انتظار داریم IC با عملکرد مالی بانک ها، ارتباط مثبت داشته باشد. بنابراین داریم:

فرضیه 1: بانک هایی با عملکرد IC بیشتر، از عملکرد سازمانی بالایی هم برخوردار اند.

فرضیه 2: بانک هایی با اثربخشی بالای سرمایه انسانی، از عملکرد سازمانی بالایی هم برخوردار اند.

فرضیه 3: بانک هایی با بازدهی سرمایه ساختاری زیاد، از عملکرد سازمانی بالایی هم برخوردار اند.

فرضیه 4: بانک هایی با اثربخشی سرمایه استفاده شده زیاد، از عملکرد سازمانی بالایی هم برخوردار اند.

3- روش تحقیق:

3.1 نمونه:

نمونه این مقاله، تمام بانک های تجاری بورس عربستان (تداول) بوده که مجموعاً 11 بانک هستند. داده ها از گزارشات سالانه بانک های تجاری طی دوره 2008-2010 میلادی با مجموع 33 مشاهده، به دست آمده اند.

3.2 اندازه گیری متغیرها:

3.2.1 عملکرد IC:

مطابق با مطالعات پیشین، این مقاله به بررسی روش VAIC. برای ارزیابی عملکرد IC می پردازد. از نظر ریاضی، VAIC. به صورت ذیل است:

$$VAIC = CEE + HCE + SCE \quad (1)$$

که CEE اشاره به ضریب ارزش افزوده سرمایه فکری و CE ارزش دفتری دارایی های کل مشهود دارند. CEE از تقسیم ارزش افزوده به CE به دست می آید. HCE اشاره دارد به اثربخشی سرمایه انسانی در ارزش آفرینی شرکت و با تقسیم VA بر HC به دست می آید. HC اشاره دارد به هزینه های پرسنل. SCE اشاره دارد به اثربخشی ارزش افزوده سرمایه ساختاری که با تقسیم SC بر VA به دست می آید. SC را می توان اختلاف میان VA و HC تعریف نمود. VA کل نیز با کمک فرمول ذیل محاسبه می شود

$$VA = OP + EC + D + A \quad (2)$$

که OP سود عملیاتی، EC هزینه های کل کارکنان و D نیز استهلاک و A کاهش بهای می باشند.

3.2.2 متغیرهای وابسته:

عملکرد مالی را می توان با کمک ROA, ROE اندازه گیری نمود. ROE بیانگر نرخ بازده سهام داران بوده که شاخص مالی مهمی برای مالکین به شمار می رود. ROE نیز به عنوان سود خالص سالانه ی بانک های شخصی تا پیش از تقسیم مالیات توسط میانگین دارایی سهام داران، تعریف می شود. ROA بیانگر بازدهی

استفاده از دارایی‌ها در ایجاد سود بوده و به عنوان سود خالص سالانه بانک‌های شخصی تقسیم بر میانگین دارایی‌های کل، محاسبه می‌شود

3.2.3 متغیرهای کنترل:

به منظور همخوانی با مطالعات پیشین و کاهش تعاملات با متغیرهای وابسته، اندازه بانک در مدل رگرسیون به عنوان یک متغیر کنترل در نظر گرفته می‌شود. ما برای کنترل بر بحران مالی جهانی CRIS از یک متغیر ساختگی استفاده کرده ایم. مدل 1 و 2 به بررسی ارتباط بین VAIC و 2 شاخص عملکردی دیگر ROE, ROA و مدل 3 به بررسی و 3 نیز از شاخص تجمیعی IC همراه با 3 مولفه VAIC. اشاره دارند. ما تمام این فرضیات رگرسیون خطی را برای تضمین کیفیت داده‌ها و متغیرها، مورد آزمون قرار می‌دهیم

جدول 1: معادلات رگرسیونی

Model	Regression equation
1	$ROE = \beta_i + \beta_1 VAIC + \beta_2 SIZE + \beta_3 CRISIS + e$
2	$ROA = \beta_i + \beta_1 VAIC + \beta_2 SIZE + \beta_3 CRISIS + e$
3	$ROE = \beta_i + \beta_1 HCE + \beta_2 SCE + \beta_3 CEE + \beta_4 SIZE + \beta_5 CRISIS + e$
4	$ROA = \beta_i + \beta_1 HCE + \beta_2 SCE + \beta_3 CEE + \beta_4 SIZE + \beta_5 CRISIS + e$

یافته‌ها:

جدول 2، عملکرد IC را در نمونه‌ها بین سال 2008-2010 نشان می‌دهد. عملکرد کلی IC در بانک‌های سعودی، 3.646 بوده که نسبت به یافته‌های ال موسالی و کو اسماعیل در بانک‌های اماراتی (4.4)، عبدالسلام و همکاران در بانک‌های کویتی، ال باننای در بانک‌های انگلیسی، گوه در بانک‌های مالزی و جوزی و همکاران در بانک‌های استرالیایی، کمتر بوده است. جدول 2، عملکرد IC طی سه سال متوالی را نشان می‌دهد. بانک‌های سعودی شاهد کاهش شدیدی در ارزش آفرینی طی سال 2009 بوده که احتمالاً به علت بروز بحران جهانی در بانکداری در کشورهای حاشیه خلیج فارس رخ داده است. با این حال، عملکرد IC در بانک‌ها در سال 2010، بیانگر موفقیت‌روش‌های عربستان برای کاهش اثرات منفی بحران مالی در صنعت بانکداری عربستان می‌باشد.

جدول 2: عملکرد IC در بانک‌های پذیرفته شده در بورس سعودی در سال 2008-2010

Years	Item	Coefficient
2008	HCE	3.417
	SCE	0.644
	CEE	0.027
	VAIC	4.089
2009	HCE	2.917
	SCE	0.384
	CEE	0.025
	VAIC	3.326
2010	HCE	2.958
	SCE	0.540
	CEE	0.024
	VAIC	3.522
2008-2010	HCE	3.097
	SCE	0.523
	CEE	0.025
	VAIC	3.646

مقایسه مولفه های VAIC با یکدیگر نشان می دهد که بین سال های 2008-2010، بانک های سعودی در ارزش آفرینی از HC خود نسبت به CE, SC بسیار موفق تر عمل کرده اند.

جدول 3، خلاصه ای از نتایج رگرسیون خطی در مدل 1 تا 4 را نشان می دهد. نتایج بیان می کنند که تمام این مدل دارای اهمیت آماری و قدرت اکتشافی بالایی هستند. با این حال، قدرت اکتشافی مدل ها با کمک 3 VAIC در مقایسه با یک مدل مجزای تجمیعی نشان داد که افزایشی در این شاخص وجود دارد از این رو، سهام داران و مدیران ممکن است از نگرش مختلفی نسبت به این سه مولفه VAIC برخوردار باشند.

جدول 3: نتایج رگرسیون:

Independent variables	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4
intercept	-0.06*** (-3.518)	-0.006** (-2.437)	-0.076** (2.653)	-0.012*** (-3.677)
VAIC	0.834*** (6.658)	0.898*** (6.045)		
HCE			0.724*** (3.364)	0.447** (2.233)
SCE			0.020 (0.130)	0.127 (0.869)
CEE			0.153 (1.510)	0.455*** (4.827)
Size	0.100 (0.800)	-0.012 (-0.083)	0.070 (0.483)	0.002 (0.015)
Crisis	0.087 (1.236)	0.071 (0.850)	0.078*** (0.981)	0.054 (0.733)
Adjusted R ²	0.843	0.779	0.818	0.842
F value	58.347	38.669	28.805	34.047
Sig.	0.000	0.000	0.000	0.000

نتایج مدل های 1 و 2 در جدول 5 موجود بوده و نشان می دهد که ارتباط معنادار و مثبتی بین VAIC و هر دو شاخص عملکرد مالی در بانک های تجاری طی سال های 2008-2010 میلادی وجود دارد. نتایج مدل

تجمیعی 1 و 2 بیشتر بر VAIC. به عنوان شاخص پیش بینی کننده اثربخشی فکری بانک های سعودی تمرکز داشته بنابراین بانک هایی با عملکرد بالای IC از عملکرد بالای مالی نیز برخوردار اند.

VAIC. به 3 بخش تقسیم می کنیم و با کمک معادلات رگرسیونی، مقدار ROE, ROA را محاسبه می کنیم. نتایج، از وجود ارتباط مثبتی بین HCE با هر دو عملکرد مالی بانک های سعودی خبر داده اند. در مقابل، SCE ارتباط معناداری با این شاخص ها ندارد. با توجه به CEE، ارتباط مثبت و معناداری بین CEE و ROE در بانک ها وجود دارد. علاوه بر این سوددهی بانک های سعودی توسط CEE به دست آمده تا HCE یا SCE. این نتایج بایافته های مهرالیان و همکاران در ایران، کو اسماعیل و عبدل کارم در بحرین و فریبر و ویلیامز در عربستان همخوانی دارد بنابراین دارایی های مشهود جزء مهم ترین منبع عملکرد مالی بانک ها در این کشورها محسوب شده که هیچ تاثیری بر شاخص های عملکرد مالی بانک های تجاری ندارد. تاثیر غیر معنادار بحران مالی بر عملکرد مالی بانک های سعودی ممکن است به خاطر استفاده از روش های مداخله جویانه متعدد دولت عربستان برای کاهش تاثیر منفی بحران بر اقتصاد و فضای سیاسی عربستان و در جهت اجراء فعالیت های عادی اقتصادی، باشد

نتیجه گیری:

بانک های تجاری پذیرفته شده در بورس سعودی از عملکرد IC بسیار پایینی در مقایسه با بانک های کشورهای توسعه یافته برخوردار بوده که این امر نشان از وجود منابع ناکافی و نامطلوب در این کشورها است. همچنین نیاز به ارزش آفرینی در عربستان نیز احساس می شود. مقایسه بین HCE, SCE, CEE نشان داد که قابلیت و توانایی بانک های سعودی در ارزش آفرینی به شدت به HCE وابسته است. این یافته ها چندان ما را متعجب نکرد زیرا بخش بانکداری یک بخش خدماتی بوده که در آن، خدمات به مشتری به شدت به سرمایه انسانی وابسته است. به نظر می رسد بانک هایی که بیشتر از HC استفاده می کنند از پایداری بالاتری نیز بهره مند اند. بنابراین توصیه می کنیم بانک های سعودی ابتدا نیروهای مهم خود را شناسایی نموده سپس با آموزش های مداوم به این افراد، از آن ها به عنوان ابزارهایی برای تقویت عملکرد کارکنان و مدیران استفاده گردد. نتایج فوق نشان دادند که نیاز فوری به توسعه و ارزش آفرینی SC در مقایسه با IC وجود دارد. مطابق با گفته مهرالیان، (2012)، یکی از بهترین اقدامات صورت گرفته توسط کشورهای در حال توسعه برای بهبود SC خود، بها

دادن به دانش تکنولوژیکی است . در واقع بانک های سعودی باید به نقش CICMO در چارت سازمانی خویش برای کمک به تعیین استراتژی ها و استفاده موثر از منابع مورد نیاز و IC اهمیت دهند.

در مجموع، نتایج آنالیز رگرسیون نشان داد که VAIC می تواند عملکرد مالی بانک های سعودی را تشریح نموده و با ارزش آفرینی به بهبود سودآوری بانک ها یاری رساند. با این حال، نتایج آنالیز رگرسیون مدل های 3 و 4 همراه با 3 مولفه VAIC نشان دادند که طی دوره آزمایش، مدیران بانک های سعودی نتوانستند به طور کامل قابلیت عناصر IC در بانک خود را شناسایی نموده تا بتوانند بیشترین سود را در اختیار سهام داران خود قرار دهند. در نهایت، یافته های این تحقیق، می توانند در تعیین استراتژی های موثق برای دستیابی و تقویت IC به مدیران کمک شایانی نمایند. همچنین سیاست گذاران سعودی می توانند با کمک این یافته ها، بهترین سیاست ها را برای ایجاد بانکداری موثق و معتبر در این کشور اتخاذ نمایند.

این مقاله، از سری مقالات ترجمه شده رایگان سایت ترجمه فا میباشد که با فرمت PDF در اختیار شما عزیزان قرار گرفته است. در صورت تمایل میتوانید با کلیک بر روی دکمه های زیر از سایر مقالات نیز استفاده نمایید:

لیست مقالات ترجمه شده ✓

لیست مقالات ترجمه شده رایگان ✓

لیست جدیدترین مقالات انگلیسی ISI ✓

سایت ترجمه فا ؛ مرجع جدیدترین مقالات ترجمه شده از نشریات معتبر خارجی